

SPROGMUSEET

Redaktør: Ole Stig Andersen

Et massivt fremstød for persisk

 Af [Ole Stig Andersen](#) 26. juni 2009 • I kategorien [Alfabeter](#), [Medier](#) •

مرگ بر
r b g r m

دیکتاتور
r u t a t k i d

rotatkid rb grM
Marg bar diktatur
Død over dikatoren

I persiske arveord (marg, bar) skrives de korte vokaler normalt ikke, i låneord (diktatur) skrives alle vokaler som lange.

Marg bar diktatur, ordret *Død over diktatoren*, eller på mere afdæmpet dansk: *Ned med diktatoren*.

Verden over har folk i medierne kunnet høre den protest de unge iranere råbte i gaderne efter det iranske svindelvalg 12. juni. Ifølge [New York Times](#) meddelte selvste [Vogternes Råd](#) at der i 50 byer var afgivet flere stemmer end der var stemmeberettigede, dvs over 100 %s valgdeltagelse! Men pyt med det, sagde de også, et omvalg ville alligevel ikke ændre det samlede resultat.

Der er dusinvis af dræbte, og hundredevis af arresterede 'terrorister' og 'anarkister' kan nu se frem til [tortur](#) a la USA. Sammen med Kina, Saudiarabien og USA er Iran et af de

lande i verden der [henretter](#) flest mennesker. Den skæbne har en del af de arresterede demonstranter god grund til at frygte.

Myndighederne hævder at urolighederne er iværksat af 'fremmede magter', dvs Storbritannien, USA og Israel. Men selv om de tre stater givetvis har en stribe agenter i Iran, og alle fisker i rørte vande, er det selvfølgelig meningsløst at gøre dem direkte ansvarlige for den iranske ungdoms vrede over det forfalskede præsidentvalg.

Men i bredere forstand er der nu alligevel noget om det.

Det iranske præstestyre er et fascistisk diktatur der regerer ved hjælp af vold og overtro, og medierne har de fuldstændig kontrol med, både de trykte og de elektroniske. De indenlandske, i hvert fald. Det kniber straks meget mere med de globale udenlandske. Og de kommer ganske rigtigt især fra Storbritannien og USA.

Medier

Folk der lever i et diktatur ved naturligvis godt at medierne er fulde af officielle løgne, så de søger at orientere sig via medier som magthaverne ikke kontrollerer. (Disse medier er naturligvis også fulde af løgn, men ved siden af er der en hel del sandhed.)

Og det er blevet meget lettere med alle de nye elektroniske medier. Folk ser udenlandsk TV via satellit og orienterer sig via internettet. Det forsøger regimet at blokere, og det omgår folk ved at bruge [proxy-servere](#) og [anonymisering](#). De hører udenlandsk radio, og de bruger mobiltelefoner. Sms har ikke virket i Iran de sidste 14 dage, men de kan alligevel optage mobiltelefonsvideoer og sende dem til omverdenen på et øjeblik, når ellers mobilforbindelsen er åben. Og omverdenen kan sende dem tilbage til Iran.

Mange af dem der har benyttet disse moderne demokratiske mediemuligheder vil blive fanget og arresteret i den kommende tid ved hjælp af de elektroniske spor de har efterladt sig.

Google Translate

Siden 2007 har Google udvidet sine tjenester på stadig flere sprog. I [sommeren 2008](#) kunne man tilbyde direkte maskinoversættelse mellem 40 sprog. Selv om persisk tales af over 70 millioner mennesker var det ikke blandt 'Googles 40'.

Men pga krisen i Iran blev [persisk inkluderet 18. juni](#). Oversættelsesfunktionen er optimeret for engelsk, og derfor kan man ikke få adgang til den fra [den danske oversættelsesside](#), kun fra [den engelske](#). Men dér kan man alligevel godt oversætte direkte mellem dansk og persisk.

Seneste sprognyheder

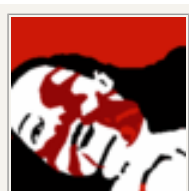
4/5	Sprogforskerne fandt en skat i skoven politiken.dk
27/4	Lille indsats styrker små børns sprog www.dr.dk
26/4	Lad os komme det danske 'jantekomma' til livs politiken.dk
23/4	Ud med sproget - Berlingske Mener www.b.dk
20/4	Unikt runefund i centrum af Odense videnskab.dk

4/1	John Holm, Pioneer in Linguistics, Dies at 72 www.nytimes.com
10/8	Young women, give up the vocal fry and reclaim your strong female voice www.theguardian.com
20/5	Bill Funding Native Language Programs Passes mtpr.org
17/5	Sounds Of The Pilbara II: Songs In Language finishes recording - WAM - West Australian Music wam.org.au
13/5	Seven US Senators Introduce Bill to Promote Preservation of American Indian Languages - Native News Online nativenewsonline.net

FLERE NYHEDER >>>

Verdens sprog på Sproguseet.dk på et større kort

You are running an unsupported browser, some features may not work. [Få flere oplysninger](#)

Neda, "Irans stemme"

Mere i kategorien 'Alfabeter'

En indfødt canadisk skrift: indiansk og inuktitut stavelsesskrift
Gaddafi
Et monument over truede alfabetter
Runinskrifter som inte betyder någonting

Mere i kategorien 'Medier'

Fødevareetiketter: Hvad står der på vores mad?
dk.kultur.sprog
Pæn tone i dansk politik
Bare bryster, blåt blod og blå blink

Nye kommentarer

Arturo til Hebraisk: Et genoplivet sprog eller et nyt sprog?
Yunus til Two Turkish Loanwords in Swedish
Sonstige til Den Danske Ordbog på nettet
Mads Haupt til Er det forkert at splitte sammensatte ord?
Monica Scheuer til Jødiske efternavne

Maskinoversættelse kan være vanskelig at forstå, men giver alligevel ofte et rimeligt indtryk af hvad en tekst handler om og hvad der står i den. Derfor er maskinoversættelse velegnet til at orientere sig i tekster på sprog man intet kender til. Google Translate kan oversætte hele websider fra persisk (og 40 andre sprog) på få sekunder, blot ved indtastning af sidens adresse.

Sociale netværkstjenester

YouTube

Twitter

Man kan skrive en besked om hvad som helst på [Twitter](#), men den må højst være 140 tegn lang. Og beskeden – et 'tweet', dvs 'et pip' – bliver lagt offentligt ud og kan læses af enhver der falder over den, eller finder den ved søgning, eller 'følger' dig og får tilsendt alt hvad du kvidrer. Det er det hele.

Jeg kunne ellers dårligt forestille mig at en tjeneste som Twitter kunne bruges til noget som helst andet end petisser og trivialiteter – 140 tegn er 20-25 ord – men der tog jeg helt fejl. I tilspidsede situationer er Twitter et fantastisk medie.

Første gang jeg brugte Twitter som nyhedsmedie var under terroristoverfaldet på Mumbai i Indien i november sidste år, og både almindelige radio- og tv-nyheder og selv [Google News](#) var bare langt, langt bagud. Sådan var det også med begivenhederne i Iran. Her kan 'breaking news' godt gå hjem og lægge sig. Twitter er langt foran. Tweets er selvfølgelig også fuld af løgn og rygter og plantede oplysninger, men det er nyhedsorganisationernes breaking news jo også.

Under demonstrationerne i Iran løb der på få minutter hundredevis af beskeder ind med alle mulige detaljer, og det var ganske sindsoprivende at følge med i. Det var så tæt på NU som man næsten kan komme.

Første gang jeg var inde og kigge, var der detaljerede advarsler om ikke at opsøge navngivne hospitaler med sårede, for dér lurede [Basij-militsen](#) – præsternes paramilitære bøllekrops –, der var adresser på ambassader der modtog sårede, henvisninger til websider med yderligere information, udtryk for sympati eller forfærdelse, og raseriudbrud og telefonstorms-organisering på lande hvis ambassader ikke ville åbne sin port, som fx den canadiske.

Næsten alle disse beskeder – tusindvis i timen som ingen levende sjæl kan nå at læse – var på engelsk. Du kan stadig følge med [her](#).

Men Twitter understøtter også tekst og søgning på andre sprog med andre alfabeter (bl.a russisk, japansk, thai og arabisk). Og da der kun er nogle få bogstavers forskel på persisk og arabisk, kunne folk sagtens skrive [persisk på Twitter](#). Lige som man udmærket kan skrive dansk uden æ, ø og å.

Så Twitter spillede en betydelig politisk rolle, som præstestyret med nogen rimelighed kan kalde indblanding, selv om det ikke var fra nogen regering. Den britiske avis *The Independent* kunne fx bringe en artikel med overskriften "[Twitter er mere værd end et våbenarsenal](#)".

Og da Twitter 15. juni havde planlagt at lukke tjenesten ned i halvanden time for at udføre et rutinemæssigt eftersyn, bad [det amerikanske udenrigsministerium](#) dem om at udskyde det af hensyn til Twitters betydning for situationen i Iran. Det gjorde de, men bedyrede samtidig på [deres blog](#) at beslutningen var taget helt uden hensyn til udenrigsministeriets henvendelse.

Det kan man vel alligevel godt kalde indblanding, eller ... ?

Facebook

Samme dag som persisk blev føjet til Google Translate, 18. juni, meddelte Facebook at nu kunne man også skrive persisk dér.

Nyhedsorganisationer

BBC

BBC sender nyheder og baggrund på 32 sprog, deriblandt [persisk](#). BBCs persiske TV-udsendelser kan følges [her](#).

BBC begyndte at sende satellit-tv til Iran for et halvt års tid siden, otte timer om dagen. Men siden protesterne begyndte, har sendetiden være udvidet til 18 timer i døgnet.

Ligesom andre nyhedsorganisationer har BBCs kilder stort set været

jane til Jødiske efternavne

InglêS til Sprogene i Mozambique

Birgit Eggert til Hvad er der blevet af Maren?

Grethe Movsing til Hvad er der blevet af Maren?

Henrik Klindt-Jensen til Ded borriñholmska måled

Artikler om

aktuelle sprog Alfabeter Anmeldelser arabisk

Biblen bogstaver børn Danmark Dansk Dialekter

engelsk esperanto Formidling fransk identitet

konsonanter Medier modersmål Musik Navne norsk Ord

ordbøger ordforråd oversættelse Plansprog religion

romanske sprog russisk Sjov skriftsprog sprogdød Sproggeografi

sprogbort Sprogpolitik sprogteknologi

svensk truede sprog tv tyrkisk tysk Udtale

Underholdning video vokaler

Arkiv	Resources
januar 2015	Ethnologue: Languages of the World
december 2014	Forvo – All the Words in the World. Pronounced.
november 2014	LL-Map: Language and Location
maj 2014	Minority Rights Group
marts 2014	Omniglot. Writing Systems and Languages of the World
februar 2014	UNESCO Atlas of the World's Languages in Danger
oktober 2013	World Atlas of Linguistic Structures (WALS)
august 2013	
marts 2013	
januar 2013	
december 2012	
november 2012	
oktober 2012	
september 2012	
juli 2012	Bogstavlyd
juni 2012	Dansk sprognavn
maj 2012	Den danske ordbog
april 2012	Dialekt.dk
marts 2012	dk.kultur.sprog
februar 2012	Korpus.dk
januar 2012	Nye ord i dansk på nettet (NOID)
december 2011	Ordbog over det danske sprog
november 2011	Ordnet. Dansk sprog i ordbøger og korpus
oktober 2011	Sproget.dk
september 2011	Svenska Akademien
august 2011	Ø (Schwa.dk)
juli 2011	
juni 2011	
maj 2011	
april 2011	
marts 2011	
februar 2011	
januar 2011	
december 2010	
november 2010	
oktober 2010	
september 2010	
juni 2010	
maj 2010	
april 2010	
marts 2010	
februar 2010	

almindelige iranere. Mange iranske journalister er fængslet, og udenlandske journalister har ikke bare fået forbud mod at rapportere, men endda mod at forlade deres hoteller og redaktioner.

Da demonstrationerne var på sit højeste modtog BBCs persiske redaktion omkring 10 videoer i minuttet og 10.000 mails om dagen fra folk i Iran. Præstestyret har forsøgt at vanskeliggøre denne trafik, men standse den helt har de ikke formået.

Regimets kritik af den britiske indblanding modsvares af overskrifter i britisk presse som "[Hvordan BBC gav mod til oprøret](#)" og "[Det er BBCs persiske tjeneste der er det virkeligt revolutionære, ikke Twitter](#)".

Voice of America

Voice of America ejes og kontrolleres af den amerikanske regering og har ofte tjent som propagandasender. Den sender på 45 sprog, bl.a 9 timers tv om dagen på [persisk](#).

Radio Farda

[Radio Free Europe / Radio Liberty](#) er to gamle radiostationer fra den kolde krigs tid som efter Sovjetunionens sammenbrud udviklede sig til en af de bedste kilder til det tidligere Sovjet, Balkan og Mellemøsten, herunder Iran. De sender på 25 sprog fra dette område, deriblandt persisk under navnet [Radio Farda](#). RFE/RLs præsident, Jeffrey Gedmin, har kommenteret spørgsmålet om indblanding: "[RFE/RL er blød magt når den er bedst!](#)"

Deutsche Welle

http://de.wikipedia.org/wiki/Deutsche_Welle

Israel

Læs også:

1. [Kurmanci og sorani](#) Kurderne udgør majoriteten af befolkningen i det 550.000 km² store bjergrige, ikke selvstændige område – Kurdistan. Denne term har været brugt siden 1200-tallet. Dets indbyggere, kurderne, er indoeuropæere, nedstammende fra...
2. [Balkarerne – Deportationsdag 8. marts](#) Deportation, tilbagekomst og rehabilitering Europas højeste bjerg, Elbrus, 5.642 m, ligger i Balkarien og er med sine to toppe et nationalt symbol Den 8. og 9. marts 1944 blev den...
3. [Hvad sker der med dansk skriftsprog på internettet?](#) En stadig større del af de tekster som offentliggøres og læses på internettet, er skrevet af ikkeprofessionelle skribenter, og tekster af professionelle og ikkeprofessionelle optræder mellem hinanden. I forhold til...
4. [Eyjafjallajökull](#) Múhaha, ay-yah-FYAH'-plah-yer-kuh-duhl, múhaha. (Fra den islandske netavis visir.is) Det er ikke kun asken fra Eyjafjallajökull der har voldt store problemer. Udtalen er heller ikke nem. "I forgot my yoghurt" fik...

Tagget med: [aktuelle sprog](#), [Alfabeter](#), [BBC](#), [bogstaver](#), [Facebook](#), [farsi](#), [Google](#), [Iran](#), [iranske sprog](#), [maskinoversættelse](#), [Medier](#), [oversættelse](#), [persisk](#), [religion](#), [sprogteknologi](#), [Twitter](#), [video](#), [YouTube](#)

januar 2010

december 2009

november 2009

oktober 2009

september 2009

august 2009

juli 2009

juni 2009

maj 2009

april 2009

marts 2009

Skriv en kommentar

Navn (kræves)

E-mail (kræves)

Hjemmeside

Send mig en e-mail når der kommer flere kommentarer.